

יתייאשו ממנה, הרי זה נחשב כאילו נתייאשו כבר עתה, כשהלכו בה הנמושות, ולכן מותר הלקט לכל אדם.

ודוחה הגמרא: **אמרי**: אכן אפשר לומר שייאוש שלא מדעת — לא הוא ייאוש.

ומכל מקום מזמן שהלכו בה הנמושות — כל אדם מותרים בלקט, למרות שעניים של מקום אחר עדיין אינם יודעים על כך, כיון **דאיכא עניים הכא**, לכן הנך, העניים של מקום אחר — **מעיקרא** [מלכתחילה] **איאוש** **מיאש** מהלקט של שדה זו, **ואמרי** [ואומרים לעצמם]: הרי **עניים דהתב**, של מקום זה, **מלקטי** ליה לפנינו, ובודאי שלא יישאר עבורנו דבר, ואם כן, הרי זה ייאוש מדעת!

ריש לקיש אמר: נמושות — היינו לקוטי **בתר לקוטי**⁽³¹⁾. שלקטו כבר בשדה מספר פעמים⁽³²⁾, שאז מתייאשים שאר עניים.

ויש לתמוה, **אמאי** מותרים שאר בני אדם ליטול את הלקט? **נחי דעניים דהכא מיאשי**, אמנם העניים של מקום זה נתייאשו כבר, כיון שראו שהלכו בה הנמושות. אבל הרי **איכא עניים בדוכתא אחריתא** [במקום אחר], שאינם יודעים שכבר הלכו הנמושות בשדה, דאותם עניים **לא מיאשי** עדיין!⁽³³⁾

אלא ודאי שייאוש שלא מדעת — הרי ייאוש, ולכן, כיון שבזמן שעניים של מקום אחר יידעו שהלכו הנמושות בשדה זו —

שהם ממשמשים והולכים.

שבמקום שאין עניים — אין מצות עזיבה. אבל כשחלה כבר מצות עזיבה, כגון בענייננו, שבזמן הקצירה היו כאן עניים, נעשה הלקט ממנום של העניים, ואינו יוצא מרשותם — אלא על ידי יאוש.

ועיי"ש שהקשה על הרמב"ם, שהביא את הדין שמותר לכל אדם משילכו בה הנמושות, ונתן טעם משום "ולא לעורבין". והרי בסוגיין נתפרש דהיינו משום יאוש! ותירץ, דהיתר יאוש מתיר לכל אדם. אבל לבעל השדה עצמו היה צריך להיות עדיין אסור משום מצות תעזוב, לכן כתב הרמב"ם את הטעם של "ולא לעורבים", שטעם זה מפקיע מצות עזיבה, וממילא יכול גם בעל השדה לזכות על ידי יאוש עניים.

אמנם בקובץ שעורים כתב, שאכן אין היתר בלקט משום יאוש, שהרי הלקט אינו ממון עניים, אלא הפקר לעניים. והאיסור לבעלים הוא רק משום מצות עזיבה, ואין יאוש מבטל מצות עזיבה. אלא, טעם ההיתר משילכו בה הנמושות הוא משום "ולא לעורבים", ומה שהקשו מכאן

31. ולפי זה, לשון "נמושות" היינו מלשון "לא ימיש". שהם נוטלין ומשיין הכל מלפניהם.

32. ורש"י במסכת תענית [ו' ב] מפרש: "עני מוליך בנו אחריו, שמכאן ואילך פוסקים שאר עניים מלקוט".

33. הקשו האחרונים [עיי' בדבר אברהם ח"א סימן י"ג, ועוד אחרונים], מה הקושיא מעניים דעלמא, הרי אמרינן במסכת חולין: לוי זרע בכישור, לא הוו עניים למישקליה, אתא לקמיה דרב ששת, אמר לו: לעני ולגר תעזוב אותם — ולא לעורבים ולעטלפין", אם כן, מה אכפת לנו שלגבי עניים אחרים הוי יאוש שלא מדעת, הרי סוף סוף הם לא יבואו לכאן ללקט, וישאר הלקט לעורבין ולעטלפין!

ותירץ הדבר אברהם, שהפטור של "ולא לעורבין" הוא רק על עיקר מצות עזיבה לעניים,